



REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 08 jula 2019. godine
Ref. br.:RK 1389/19

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI130/18

Podnosilac

Limak Kosovo International Airport J.S.C, "Adem Jashari"

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova
Rev.br.53/2018 od 6. juna 2018. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo akcionarsko društvo Limak Kosovo International Airport "Adem Jashari" (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), sa sedištem u selu Vrelo, opština Lipljan, koje po punomoćju zastupaju Fazli Gjonbalaj i Leonora Fejzullahu.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava presudu Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 53/2018 od 6. juna 2018. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude, kojom su prema tvrdnjama podnosioca zahteva povređena njegova prava zagarantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32. [Pravo na pravno sredstvo] i članom 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6. (Pravo na pravično suđenje) i članom 1. Protokola br. 1 uz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i sloboda (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavu 4, člana 21. [Opšta načela] i stavu 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 3. septembra 2018. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) i predmet je registrovan pod brojem KI130/18.
6. Dana 21. septembra 2018. godine, predsednica Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) je imenovala sudiju Radomira Labana za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi, u slučaju KI128/18.
7. Dana 21. septembra 2018. godine, predsednica Suda je naredbom spojila predmete KI128/18, KI129/18, KI130/18 i KI132/18, sa istim sudijom izvestiocem i Većem za razmatranje kao u slučaju KI128/18.
8. Dana 5. novembra 2018. godine, predsednica Suda je naredbom spojila predmete KI128/18, KI129/18, KI130/18 i KI132/18 sa predmetima KI164/18, KI165/18, KI166/18 i KI167/18, sa istim sudijom izvestiocem i Većem za razmatranje kao u predmetu KI128/18.
9. Dana 8. novembra 2018. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva KI164/18, KI165/18, KI166/18 i KI167/18 i o spajanju sa predmetima KI128/18, KI129/18, KI130/18 i KI132/18, i poslao kopiju spojenih zahteva Vrhovnom sudu.
10. Dana 4. aprila 2019. godine, predsednica Suda je naredbom razdvojila spojene predmete KI128/18, KI129/18, KI130/18, KI132/18, KI164/18, KI165/18,

KI166/18 i KI167/18 u individualne predmete, sa istim sudijom izvestiocem i Većem za razmatranje kao u slučaju KI128/18.

11. Dana 12. aprila 2019. godine, Sud je obavestio podnosioca i Vrhovni sud da su predmeti KI128/18, KI129/18, KI130/18, KI132/18, KI164/18, KI165/18, KI166/18 i KI167/18 razdvojeni naredbom i da će se isti razmatrati pojedinačno pred Ustavnim sudom.
12. Dana 12. aprila 2019. godine, podnosilac zahteva je dostavio dopis naslovljen "[...] u vezi sa predmetima registrovanim u Ustavnom sudu, a posebno sa predmetom registrovan [...] pod brojem KI132/18".
13. Dana 16. maja 2019. godine, podnosilac zahteva je ponovo dostavio dopis naslovljen "Podnesak u vezi sa predmetima registrovanim u Ustavnom sudu". U kome je u osnovi ponovio tvrdnje koje je ranije iznosio.
14. Dana 20. juna 2019. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je predložilo sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

15. Dana 12. avgusta 2010. godine, Vlada Republike Kosovo i podnosilac zahteva su potpisali Sporazum o javno-privatnom partnerstvu (u daljem tekstu: Sporazum o JPP-u). Pre potpisivanja Sporazuma o JPP-u, Aerodrom u Prištini se zvao Međunarodni aerodrom u Prištini (u daljem tekstu: MAP).
16. Dana 4. aprila 2011. godine, F.M. (u daljem tekstu: radnica) se zaposlila na radnom mestu "domaćice" kod podnosioca zahteva i zaključila ugovor o radu na vremenski period od 3 (tri) godine, odnosno za period od 4. aprila 2011. do 3. aprila 2014. godine, a takođe, nakon isteka tog vremenskog perioda, radnici je ugovor produžen do 3. marta 2015. godine, odnosno još 1 (jednu) godinu.
17. Dana 3. marta 2015. godine, podnosilac zahteva je obavestio radnicu da joj se neće ponuditi novi ugovor o radu nakon isteka postojećeg ugovora, i to na osnovu odluke kompanije o budućem planiranju ljudskih resursa.
18. Dana 11. marta 2015. godine, radnica je smatrajući da je obaveštenje od 3. marta 2015. godine protivzakonito, podnela podnosiocu zahteva predlog da se obaveštenje podnosioca zahteva o neproduženju ugovora poništi kao nezakonito i tražila da je vrati na prethodno radno mesto sa svim pravima iz radnog odnosa.
19. Dana 18. marta 2015. godine, podnosilac zahteva odbija kao neosnovan zahtev radnice od 11. marta 2015. godine, kojim je tražila da se obaveštenje o neproduženju ugovora poništi kao nezakonito.
20. Neodređenog datuma, radnica je podnela tužbu Osnovnom sudu i tražila poništenje odluke o prestanku radnog odnosa i tražila naknadu štete.

21. Dana 16. decembra 2015. godine, Osnovni sud je presudom C. br. 136/2015 usvojio, kao osnovanu, tužbu zaposlene i obavezao podnosioca zahteva da je vrati na radno mesto i isplati joj naknadu za pričinjenu štetu.
22. Osnovni sud je obrazložio da je *“odredbom člana 10 stav 5 Opšteg kolektivnog ugovora Kosova, koji je zaključen 18. marta 2014. godine, a koji je bio na snazi od 1. januara 2015. godine, propisano [...] da će se ugovor o radu na određeno vreme, koji se obnavlja ili se podrazumeva da je obnovljen, za period zapošljavanja duži od tri godine smatrati kao ugovor koji je zaključen na neodređeno vreme”*. Prema obrazloženju Osnovnog suda, radnica je već imala 4 (četiri) godine neprekidnog rada kod podnosioca zahteva i u tom slučaju je podnosilac trebalo da sprovede interni postupak za prekid radnog odnosa, a ne da radnici prekine radni odnos obaveštenjem o neproduženju ugovora o radu.
23. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu protiv presude prvostepenog suda, sa predlogom da se žalba usvoji, a ožalbena presuda poništi. Podnosilac zahteva je u svojoj žalbi naveo da se u njegovoj kompaniji ne primenjuje Kolektivni ugovor jer ga on nije potpisao.
24. Dana 20. novembra 2017. godine, Apelacioni sud je presudom AC. br. 1024/2016 odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva i ujedno potvrdio presudu prvostepenog suda C. br. 136/2015, sa obrazloženjem, između ostalog, da je i podnosilac zahteva, kao privatni sektor, prema članu 2.1 Kolektivnog ugovora, dužan da poštuje taj ugovor, a takođe je obrazložio da podnosilac zahteva nije izneo dovoljno razloga o obaveštenju o neproduženju ugovora o radu.
25. Neodređenog datuma, podnosilac zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu protiv presuda nižestepenih sudova. Podnosilac je naveo da redovni sudovi nisu uzeli u obzir činjenicu da su stranke slobodnom voljom potpisale ugovor na određeno vreme. Podnosilac je u reviziji takođe naveo da su nižestepeni sudovi pogrešno primenili odredbe Kolektivnog ugovora jer, prema njegovim navodima, ovaj ugovor važi za one koji su ga potpisali. Što se tiče pogrešne primene materijalnog prava, podnosilac je naveo da su tačka 1.1 ugovora zaključenog između stranaka i član 67. stav 1.3 i član 71. stav 2 Zakona o radu primenjeni i da nisu prekršeni od strane podnosioca zahteva što se tiče slučaja radnice.
26. Dana 6. juna 2018. godine, Vrhovni sud je presudom Rev. br. 53/2018 odbio, kao neosnovanu, reviziju podnosioca zahteva i obrazložio da prihvata kao osnovano pravno stanovište prvostepenog i drugostepenog suda. Vrhovni sud je obrazložio da u ovom slučaju *“predmet tužbenog zahteva [...] nije utvrđivanje postojanja radnog odnosa zaposlene na neodređeno vreme, već ocena zakonitosti obaveštenja o neobnavljanju ugovora o radu, koje je doneto u suprotnosti sa Zakonom o radu, koji je osnovni zakon koji reguliše radne odnose na Kosovu [...]”*. Prema Vrhovnom sudu, radnici nije produžen ugovor o radu zbog planiranja ljudskih resursa, a ta odluka nije predočena sudu kao osnov za valjanost odluke.

27. Vrhovni sud je pozivajući se i na član 5. stav 1 Zakona o radu, naveo da je *“[radnici] od osnivanja radnog odnosa, i nakon koncesije, nastavljen radni odnos sa ugovorom na određeno vreme, iako je radno mesto bilo stalne prirode. Takvi ugovori su, prema oceni ovog suda, u suprotnosti sa načelom savesnosti i iskrenosti, gde je [radnica] 4 godine držana konstantno u situaciji pravne neizvesnosti radnog odnosa [...] Radnik ne može da odustane od prava radnika koja proizilaze iz obaveznih odredaba člana 5. stav 1 Zakona o radu, gde je propisano da je zabranjena bilo kakva diskriminacija [...]”*.
28. Što se tiče konkretne tvrdnje podnosioca zahteva da njegova kompanije nije potpisala Kolektivni ugovor, Vrhovni sud je obrazložio da: *“to nije uticalo da ovaj sud drugačije odluči, jer je u ovom slučaju predmet razmatranja bila zakonitost neproduženja ugovora o radu [radnice].”*

Navodi podnosioca

29. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da je *“Vrhovni sud presudom Rev. br. 53/2018 [...] povredio pravo na pravično i nepristrasno suđenje, kao što je garantovano članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], jer nije obrazložio sudsku odluku, navodeći dalje: „pošto nedostaje obrazloženje, osporenom odlukom je podnosiocu zahteva uskraćeno pravo na delotvorno pravno sredstvo” i time mu je povređeno i pravo garantovano članom 32; kao posledica ovih povreda podnosiocu zahteva je povređeno i pravo na imovinu prema članu 46. [Zaštita imovine] Ustava. Podnosilac zahteva takođe tvrdi da je došlo do povrede člana 6. [Pravo na pravično suđenje] EKLJP [...]”*.
30. Podnosilac zahteva u suštini obrazlaže svoj zahtev navodeći da su redovni sudovi pogrešno utvrdili činjenično stanje i da je procesno i materijalno pravo pogrešno primenjeno, navodeći da odluke redovnih sudova nisu u dovoljnoj meri obrazložile sledeća pitanja:
- (i) da Vrhovni sud svojom presudom ne razmatra Kolektivni ugovor na osnovu kojeg su nižestepeni sudovi odlučili, a što je podnosilac zahteva naveo kao tvrdnju, i navodi da redovni sudovi nisu izneli obrazloženje u vezi sa tim koji akt ima veću pravnu snagu, Zakon o radu ili Kolektivni ugovor;
 - (ii) da je Vrhovni sud prekoračio zahteve iz revizije i zakona na koje treba da pazi po službenoj dužnosti i razmatra pitanje koje nije pokrenula nijedna od stranaka, kao što je slučaj sa članom 5.1 Zakona o radu;
 - (iii) da su redovni sudovi odlučili po različitim zakonskim odredbama u vezi sa obaveštenjem o neproduženju ugovora o radu.
31. Podnosilac zahteva, takođe, citira i presudu Ustavnog suda KI138/15 i navodi da *“primena materijalnog prava može biti odlučujuća činjenica za donošenje presude tog suda”*.
32. Podnosilac zahteva navodi da *“Ustavni sud treba da oceni da li je sudski proces u celosti bio pravičan i nepristrasan, kao što je propisano u članu 31. Ustava (vidi: između ostalog, mutatis mutandis, Edwards protiv Ujedinjenog kraljevstva, 16 decembra 1992. godine, str. 34, serija A, br. 247 i B. Vidal protiv Belgije, 22 april 1992. godine, str. 33, serija A, br. 235)”*.

33. Podnosilac tvrdi da su vraćanjem radnice na posao oštećeni njegov finansijski aspekt i njegova imovinska prava zaštićena članom 46. Ustava i Protokolom br. 1 EKLJP. Konkretno, podnosilac naglašava: "Evropski sud za ljudska prava je naširoko tumačio koncept imovine i poseda[...]" i "zauzeo stanovište da pravo na imovinu važi za sve slučajeve koji se odnose na imovinska prava kao što su akcije ili novčana potraživanja zasnovana na ugovorima ili zahtevima za naknadu štete".
34. Podnosilac zahteva traži od Suda da poništi presudu Vrhovnog suda i vrati predmet na ponovno suđenje.

Relevantne zakonske odredbe

Zakon o radu br. 03/L-212

Član 5.

Zabrana diskriminacije u zapošljavanju

1. Diskriminacija je zabranjena u zapošljavanju i u profesiji, vezano sa rekrutovanje u zaposlenosti, treniranje, promišanje zapošljavanja, uslove zaposlenja, disciplinske mere anuliranja ugovora ili drugih pitanja uređena ovim zakonom i drugim važećim zakonima.
[...]

Član 67.

[Prestanak ugovora o radu prema važećem zakonu]

1. Ugovor za rad prema zakona na snagu se prekida:
[...]
1.3. istekom vreme trajanja ugovora.

Član 70.

[Prestanak ugovora o radu od strane poslodavca]

1. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu zaposlenom uz jedno vremensko upozorenje, kada:
1.1. takva suspenzija je opravdana iz ekonomskih tehničkih ili organizacijskih razloga ili kada;
1.2. zaposleni nije više sposoban obavljati dužnosti;
1.3. poslodavac može raskinuti ugovor o radu zaposlenom pod navedenim okolnostima utvrđenim u podstavu 1.1 i 1.2, ako je neprikladno za poslodavca za prenos zaposlenog u drugi posao, trenirati ili kvalifikovati njega za obavljanje posao ili neki drugi posao;
1.4. poslodavac može da raskida ugovor o radu zaposlenom u traženom periodu najave prekida u:
1.4.1. težim slučajevima lošeg ponašanja zaposlenog; i
1.4.2. zbog ne zadovoljavajućeg ispunjavanja radnog obaveza;
1.5. poslodavac mora obavestiti zaposlenog o njegovom/njenom udaljenju odmah po nastupanju slučaja koji dovodi do udaljenja, ili u momentu kada je poslodavac saznao za taj slučaj;

1.6. poslodavac može da raskine ugovor o radu zaposlenom bez prethodnog predviđenog upozorenja otkaza, tada kad:

1.6.1. zaposleni je kriv za ponavljanje lošeg neozbiljnog ponašanja ili kršenja obaveza;

1.6.2. performansa zaposlenog je nezadovoljna i pored pismenog upozorenja.

2. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu prema podstavu 1.6. stava 1. ovog člana, samo ako je zaposleni primio opis u pismenoj formi o nezadovoljavajućoj performanci, na neodređenom vremenskom periodu, u kojem zaposleni treba unaprediti sopstvenu performanciju kao i jednu izjavu da učinak za njegovo poboljšanje će rezultirati sa otkazom sa posla bez ikakvog daljeg obaveštenja u pismenoj formi.

Član 71.

[Obaveštenje o raskidu ugovora o radu]

1. Poslodavac može raskinuti ugovor o radu na neodređeno vreme na osnovu člana 70 u sledećim vremenskim intervalima otkaza/najavljivanja:

1.1. od šest (6) meseci do dve (2) godine zaposlenja, trideset (30) kalendarskih dana;

1.2. od dve (2) do deset (10) godine zaposlenja, četrdeset i pet (45) kalendarskih dana;

1.3. preko deset (10) godine zaposlenja, šesdeset (60) kalendarskih dana.

2. Poslodavac ima pravo da raskine Ugovor o radu na ograničeno vreme uz obaveštenje od trideset (30) kalendarskih dana, Poslodavac koji ne namerava obnoviti ugovor za određeni period treba da informiše zaposlenog najmanje trideset (30) dana pre isteka ugovora. Neuspeh da nastupa na ovaj način će dati zaposlenom pravo da produži za dodatnih trideset (30) kalendarskih dana uz isplatu pune plate.

Član 90

[Kolektivni ugovor]

5. Kolektivni ugovor se odnosi na poslodavce i njihove zaposlene koji se slažu da ih kolektivni ugovor obaveže

Opšti Kolektivni Sporazum Kosova

Član 2

[Oblast primene]

1. Odredbe OKSK-a, obavezuju stranke u ovom Sporazumu u privatnom, javnom i državnom sektoru (na opštem nivou, na nivou ogranka i na nivou preduzeća).

2. Odredbe OKSK-a se primenjuju za učenike, studente i za stručno osposobljavanje.

3. Odredbe OKSK-a se primenjuju i za posloprimce i zaposlene sa stranim državljanstvom, ili bez državljanstva, koji vrše ekonomske delatnosti u Republici Kosova.
4. Odredbe OKSK-a se ne primenjuju za poslodavce ili njihove predstavnike, i za posloprimce ili njihove predstavnike, definisanih u Članu 2., stav 4, Zakona o Radu na Kosovu.

Član 3
[Primena i sveobuhvatnost]

Odredbe OKSK-a se primenjuju na celoj teritoriji Republike Kosova

Član 4

1. Odredbe OKSK-a obavezuju poslodavce koji, na bilo kakav način, vrše ekonomske, neekonomske delatnosti i civilne usluge. Kolektivni Sporazum se može sklopiti i na nivou Ogranka i Preduzeća.
2. Ogranci Sindikata neekonomskih delatnosti (civilne, javne službe i javna preduzeća), sklapaju poseban ugovor sa njihovim poslodavcima (nadležnim ministarstvima, Javne Uprave, Obrazovanja, Zdravstva, itd.), u skladu sa njihovim specifikacijama.

Član 5

OKSK važi za sve zaposlene koji rade kod poslodavaca čije je sedište na teritoriji Kosova.

Član 10
[Ugovor o radu]

1. Ugovor o radu se sklapa u pisanoj formi i potpisuje se od strane poslodavca i posloprimca

[...]

5. Ugovor o radu na određeno vreme koji se obnavlja na jasan i samorazumljiv način, za određeni period zaposlenja dužeg od tri (3) godina, smatraće se kao ugovor sklopljen na neodređeno vreme.
6. Ugovor o radu za specifične poslove i zadatke, ne može biti duži od sto dvadeset (120) dana unutar jedne (1) godine.
7. Zaposlenima sa ugovorom za specifične poslove ne sledi pravo na godišnji odmor, dok im slede druga prava određena zakonom.

Sporazum o javno privatnom partnerstvu o poslovanju i proširenju Međunarodnog aerodroma Priština

9.18 [Završetak osoblja]

„Privatni partner može da prekine zaposlenje ili neko drugo angažovanje bilo kojeg zaposlenog u MAP (i) u bilo koje vreme za pitanja koja su povezana sa zakonom, pravilima, administrativnim uredbama i dekretima, (ii) po zajedničkom sporazumu ili (iii) bez ograničenja, nakon treće (3) godišnjice od dana stupanja na snagu“.

Prihvatljivost zahteva

35. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom i dalje precizirane Zakonom i Poslovnikom.
36. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:
- “1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]
7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.*
37. Sud se takođe poziva i na stav 4, člana 21. [Opšta načela]Ustava, koji propisuje:
- “4. Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva”.*
38. U tom smislu, Sud primećuje da podnosilac ima pravo da podnese ustavnu žalbu pozivajući se na prava koja važe za pojedince, ali i za pravna lica (vidi slučaj Ustavnog suda br. KI41/09, podnosilac zahteva: *Univerzitet AAB-RIINVEST L.L.C.*, rešenje o neprihvatljivosti od 3. februara 2010. godine, stav 14).
39. Sud u nastavku razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, kao što je propisano u Zakonu. U tom smislu, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47 [Individualni zahtevi]

- “1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.
2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.*

Član 48. [Tačnost podneska]

- “Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.*

Član 49. [Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]”.

40. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud smatra da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva. Podnosilac zahteva je naglasio prava i slobode za koje tvrdi da su povređeni navedenim odlukama, u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneo je zahtev u skladu sa rokom koji je propisan u članu 49. Zakona.
41. Međutim, Sud treba dalje da oceni da li su ispunjeni uslovi propisani u pravilu 39[Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika, uključujući uslov da zahtev ne bude očigledno neosnovan. Naime, pravilo 39 (2) Poslovnika, propisuje:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

42. Sud najpre primećuje da podnosilac zahteva tvrdi da mu je povređeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP, zbog toga što odluke redovnih sudova nisu obrazložene u dovoljnoj meri, dok povrede ostalih prava zagarantovanih Ustavom i EKLJP, podnosilac navodi kao posledicu povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje.
43. Podnosilac zahteva u suštini obrazlaže svoj zahtev ponavljajući iste tvrdnje koje je iznosio i pred redovnim sudovima, a koje se odnose na pogrešno utvrđeno činjenično stanje i pogrešnu primenu procesnog i materijalnog prava, navodeći da odluke redovnih sudova nisu u dovoljnoj meri obrazložile sledeća pitanja:
- (i) da Vrhovni sud svojom presudom ne razmatra Kolektivni ugovor na osnovu kojeg su nižestepeni sudovi odlučili, a što je podnosilac zahteva naveo kao tvrdnju, i navodi da redovni sudovi nisu izneli obrazloženje u vezi sa tim koji akt ima veću pravnu snagu, Zakon o radu ili Kolektivni ugovor;
 - (ii) da je Vrhovni sud prekoračio zahteve iz revizije i zakona na koje treba da pazi po službenoj dužnosti i razmatra pitanje koje nije pokrenula nijedna od stranaka, kao što je slučaj sa članom 5.1 Zakona o radu;
 - (iii) da su redovni sudovi odlučili po različitim zakonskim odredbama u vezi sa obaveštenjem o neproduženju ugovora o radu.
44. Sud će oceniti ustavnost osporenih odluka redovnih sudova u odnosu na tvrdnju podnosioca da odluke redovnih sudova nisu obrazložene u dovoljnoj meri, osvrnuvši se na svaki pojedinačni navod podnosioca.
45. Prvo, što se tiče navoda podnosioca da (i)Vrhovni sud svojom presudom ne razmatra Kolektivni ugovor na osnovu kojeg su nižestepeni sudovi odlučili, a što je podnosilac zahteva naveo kao tvrdnju, i navodi da redovni sudovi nisu izneli obrazloženje u vezi sa tim koji akt ima veću pravnu snagu, Zakon o radu ili Kolektivni ugovor.
46. U vezi sa ovim navodima podnosioca zahteva, Sud primećuje da je Osnovni sud na početku, pozivajući se na odredbe Kolektivnog ugovora, obrazložio da se smatra da radnica ima ugovor na neodređeno vreme na osnovu “*odredbom*

člana 10, stav 5 Opšteg kolektivnog ugovora, koji je zaključen 18. marta 2014. godine, a koji je bio na snazi od 1. januara 2015. godine, propisano je da će se ugovor o radu na određeno vreme, koji si obnavlja ili se podrazumeva da je obnovljen, za period zapošljavanja duži od tri godine smatrati kao ugovor koji je zaključen na neodređeno vreme”.Što se tiče ovog navoda, Apelacioni sud je naveo da je podnosilac zahteva na osnovu člana 2.1 Kolektivnog ugovora dužan da poštuje isti i obrazložio da za obaveštenje o neproduženju ugovora o radu podnosilac zahteva nije izneo dovoljno razloga.

47. U postupku revizije, Vrhovni sud je obrazložio da *“predmet tužbenog zahteva [...] nije utvrđivanje postojanja radnog odnosa zaposlene na neodređeno vreme, već ocena zakonitosti obaveštenja o neobnavljanju ugovora o radu, koje je doneto u suprotnosti sa Zakonom o radu, koji je osnovni zakon koji reguliše radne odnose na Kosovu”,* a što se tiče konkretnog navoda o primenljivosti Kolektivnog ugovora, Vrhovni sud je obrazložio: *„to nije uticalo da ovaj sud drugačije odluči, jer je u ovom slučaju predmet razmatranja bila zakonitost neproduženja ugovora o radu [radnice]”.*
48. Drugo, što se tiče navoda podnosioca zahteva da je(ii) Vrhovni sud prekoračio zahteve iz revizije i zakona na koje treba da pazi po službenoj dužnosti i razmatra pitanje koje nije pokrenula nijedna od stranaka, kao što je slučaj sa članom 5.1 Zakona o radu.
49. U vezi sa ovim navodima podnosioca zahteva, Sud primećuje da je Vrhovni sud prvo zaključio da je *“[radnici] od osnivanja radnog odnosa, i nakon koncesije, nastavljen radni odnos sa ugovorom na određeno vreme, iako je radno mesto bilo stalne prirode. Takvi ugovori su, prema oceni ovog suda, u suprotnosti sa načelom savesnosti i iskrenosti, gde je [radnica] 4 godine držana konstantno u situaciji pravne neizvesnosti radnog odnosa [...]. Radnik ne može da odustane od prava radnika koja proizilaze iz obaveznih odredaba člana 5. stav 1 Zakona o radu, gde je propisano da je zabranjena bilo kakva diskriminacija [...]”.*
50. U vezi sa prednjim navodom i polazeći od napred navedenog, što se tiče konkretnog navoda podnosioca o prekoračenju nadležnosti od strane Vrhovnog suda, Sud podseća da se konkretna nadležnost svakog suda utvrđuje relevantnim zakonodavstvom. U vezi sa konkretnim slučajem, u stavu 2.2, člana 2. Zakona o parničnom postupku je utvrđeno da *“Sud sprovodi propise materijalnog prava na osnovu njene procene i nije povezan sa iskazima stranka koje se odnose na materijalno pravo”.*
51. Treće, što se tiče navoda podnosioca zahteva da su(iii)redovni sudovi odlučili po različitim zakonskim odredbama u vezi sa obaveštenjem o neproduženju ugovora o radu.
52. Sud primećuje da je Vrhovni sud kao poslednja sudska instanca objasnio podnosiocu da je predmet tužbenog zahteva ocena zakonitosti obaveštenja o neproduženju ugovora o radu, koje je u suprotnosti sa Zakonom o radu koji predstavlja osnovni zakon koji reguliše radni odnos na Kosovu.

53. Dalje, Sud podseća da se podnosilac zahteva takođe poziva i na presudu Ustavnog suda KI138/15 i navodi da je "*primena materijalnog prava koja je mogla biti činjenica, bila odlučujući faktor u donošenju presude tog suda, ali Vrhovni sud nije uopšte rešio ovo pitanje, već je samo utvrdio da su sudovi nižeg stepena pravilno primenili odredbe materijalnog prava*".
54. Što se tiče ovog navoda podnosioca zahteva, Sud podseća da se pomenuti slučaj razlikuje od slučaja koji se nalazi pred nama, iz sledećih razloga: (i) pitanje disciplinskog postupka protiv zaposlenog kod podnosioca zahteva je u tom slučaju razmotreno na drugačiji način od strane redovnih sudova; (ii) nije bio jasan pravni osnov po kojem je sproveden disciplinski postupak; (iii) bilo je kontradiktornih elemenata u odlukama nižestepenih sudova. Pored toga, Apelacioni sud je primenio i koristio za obrazloženje Administrativno uputstvo za sprovođenje Pravilnika o civilnoj službi, a ne Zakon o radu. Ovaj argument, iako je pokrenut od strane podnosioca zahteva u ovom slučaju, nije razmotren od strane Vrhovnog suda (vidi slučaj Ustavnog suda KI138/15, *Sharr Beteiligung GmbH*, presuda od 4. septembra 2017. godine).
55. Sud pre svega ponavlja da nije njegova funkcija da se bavi greškama u činjeničnom stanju ili pogrešnom primenom prava koje su navodno napravili redovni sudovi, osim ako greške i pogrešna primena prava nisu takve da su povređena prava i slobode zaštićene Ustavom (vidi predmet ESLJP-a, *García Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28).
56. U svakom slučaju, redovni sudovi su pre svega dužni da rešavaju problem tumačenja domaćih zakonskih propisa. Ovo se posebno odnosi na tumačenje pravila proceduralne prirode od strane sudova (vidi predmet ESLJP-a, *Pekinel protiv Turske*, od 18. marta 2008. godine, stav 53). Uloga Suda je samo da odredi da li su efekti takvog tumačenja kompatibilni sa Ustavom u celini i sa načelom pravne sigurnosti, koje je zagarantovano posebno članom 6. EKLJP.
57. Sud ponavlja da član 6. EKLJP i član 31. Ustava obavezuju sudove da obrazlože razloge za svoje presude, ali se to ne može se shvatiti kao obaveza suda da detaljno odgovori na svaki argument podnosioca (vidi predmet ESLJP-a, *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61). U kojoj meri će Sud ispuniti obavezu da obrazloži razloge može da varira u skladu sa prirodom odluke. Onda je takođe potrebno uzeti u obzir, *inter alia*, da raznolikost podnesaka koje stranke u postupku podnesu može dovesti do toga da sudovi daju različita pravna mišljenja i zaključke prilikom izrade presuda. Zato se pitanje da li je sud ispunio obavezu da obrazloži razloge za svoju odluku, koja proizilazi iz člana 6 Konvencije, može odrediti samo u svetlu okolnosti svakog pojedinačnog predmeta.
58. Shodno tome, Sud utvrđuje da je podnosilac imao pogodnosti kontradiktornog postupka, mogao je, u raznim fazama postupka, iznositi tvrdnje i dokaze koje je smatrao bitnim za svoj predmet, imao je priliku delotvorno pobijati tvrdnje i dokaze koje je iznela suprotna strana, redovni sudovi su saslušali i ispitali sve njegove tvrdnje, koje su, gledano objektivno, bile bitne za rešenje predmeta, činjenični i pravni razlozi za pobijanu odluku su detaljno izneseni, te je stoga postupak, uzet u celini, bio pravičan (vidi, *mutatis mutandis*, presudu ESLJP-a

od 21. januara 1999. godine, *GarcíaRuiz protiv Španije*, citirano iznad, stavovi 29 i 30).

59. Shodno tome, Sud utvrđuje da pravo na pravično i nepristrasno suđenje, zagwarantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP nije povređeno odlukama javnih organa.
60. S obzirom na to da podnosilac zahteva nije uspeo da predoči dokaze, činjenice i argumente koji ukazuju na to da su postupci u redovnim sudovima povredili njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje zagwarantovano članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP, Sud se neće upuštati u razmatranje daljih navoda podnosioca zahteva zbog toga što povrede ostalih prava zagwarantovanih članovima 24, 32. i 46. Ustava, kao i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP, podnosilac zahteva navodi kao posledicu povrede prava na pravično i nepristrasno suđenje.
61. Sud podseća da sama činjenica da podnosilac zahteva nije zadovoljan ishodom odluka Vrhovnog suda ili pominjanje članova Ustava, nije dovoljno da se izgradi tvrdnja o ustavnoj povredi. Kada se tvrdi takva povreda Ustava, podnosioci zahteva treba da obezbede obrazložene navode i uverljive argumente (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj Ustavnog suda KI136/14, *Abdullah Bajqinca*, rešenje o neprihvatljivosti od 10. februara 2015. godine, stav 33).
62. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i mora se proglasiti neprihvatljivim u skladu pravilom 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava i pravilom 39 (2) Poslovnika o radu, dana 20. juna 2019. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20 (4) Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Radomir Laban
Radomir Laban



Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi
Arta Rama-Hajrizi